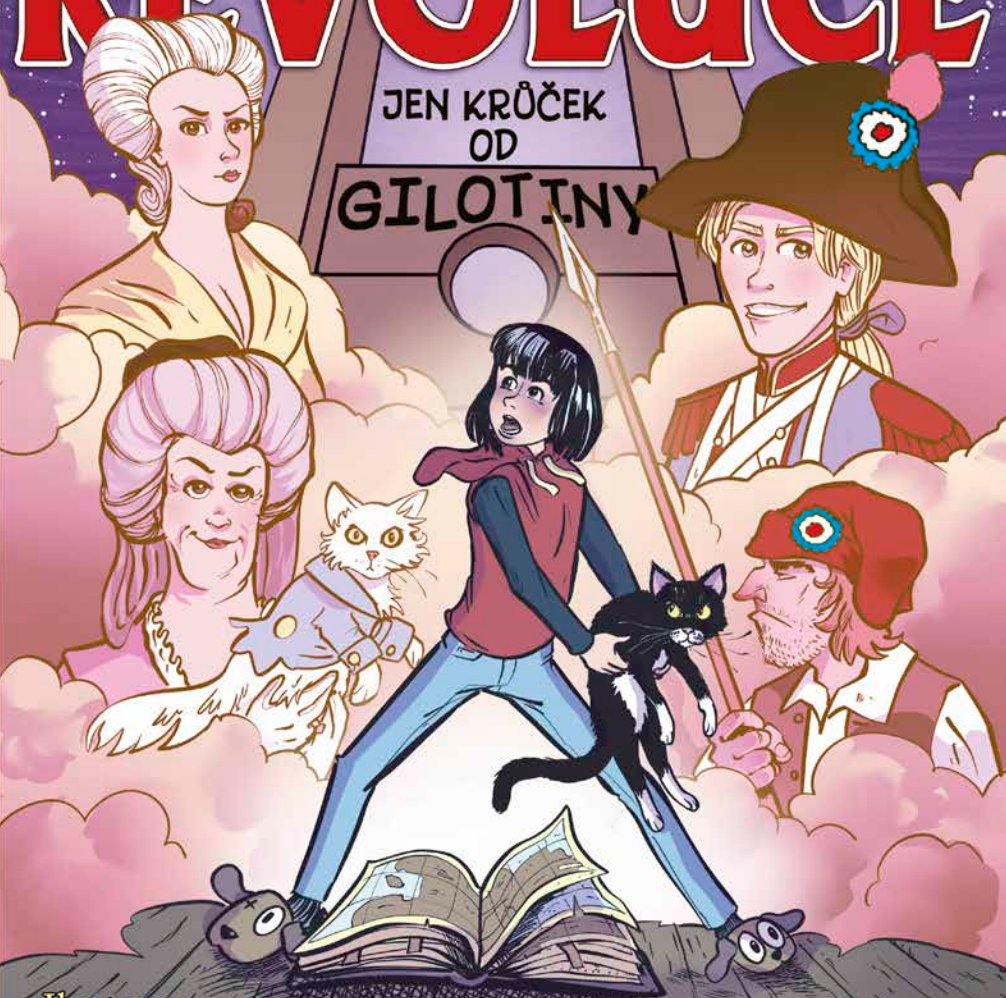

KOUZELNÝ ATLAS PUTOVÁNÍ ČASEM

Veronika
Válková

Francouzská REVOLUCE

JEN KRŮČEK
OD
GILOTINY

Ilustrace
Petr Kopl

bambóok

JE MI DVANÁCT, CHODÍM DO ŠESTÉ TŘÍDY A JAKO KAŽDÉ DÍTĚ SE POŘÁD ROZČILUJU S RODIČI. OPRAVDU BY MĚ ZAJÍMALO, PROČ DOSPĚLÁCI MYSLÍ JEN NA SEBE A JSOU PŘESVĚDČENÍ, ŽE PRO JEJICH DÍTĚ JE DOBRÉ ZROVNA TO, CO ONI SI MYSLÍ, ŽE JE DOBRÉ. NĚKDY SI PŘIPADÁM JAKO ŠACHOVÁ FIGURKA. ŠOUPNOU MĚ TAM, KDE MĚ CHTĚJÍ MÍT, A JEŠTĚ ČEKAJÍ, ŽE Z TOHO BUDU NADŠENÁ. NEMŮŽU SE DOČKAT, AŽ VYROSTU A PŘESTANOU SI SE MNOU DĚLAT, CO CHTĚJÍ.

TAK TŘEBA: JSEM JEDINÁČEK. NIKDY MĚ NEBAVILO BÝT JEDINÁČKEM. A KDYŽ JSEM SE NAŠE POKOUŠELA PŘEMLUVIT, ABY MI POŘÍDLI SOUROZENCE, SNAŽILI SE MI NAMLUVIT, ŽE TAKHLE JE TO PRO MĚ LEPŠÍ. KDYBY NÁS BYLO VÍC, NEMOHLA BYCH PRŮ CHODIT NA FRANCOUZŠTINU A GYMNASTIKU A NA PIÁNO A NEMOHLI BYCHOM NA DOVOLENOU DO ŘECKA, PROTOŽE BYCHOM NA TO NEMĚLI PENÍZE. A V DĚTSKÉM POKOJÍČKU BYCHOM SI SKÁKALI PO HLAVĚ. VŮBEC JE NENAPADLO, ŽE BYCH KLIDNĚ OŽELELA FRANCOUZŠTINU NEBO GYMNASTIKU NEBO PIÁNO. KDYBYCH MĚLA SÉGRU, MOHLY BYCHOM CHODIT TŘEBA JEN NA GYMNASTIKU, ALE SPOLU. NEBO ŽE BYCH BYLA RADŠI CELÉ LÉTO SE SÉGROU NA CHALUPĚ U BABI JIZERSKÉ A LÍTALA PO LESE, NEŽ SE S NIMI SAMA ŠKVAŘILA NA PLÁŽI V ŘECKU. A ŽE BYCH SI SE SÉGROU S RADOSTÍ SKÁKALA PO HLAVĚ, V POKOJÍČKU I JINDE. PRAVDA JE, ŽE PRO NĚ JE POHODLNĚJŠÍ MÍT JEN JEDNO DÍTĚ. SLYŠELA JSEM, JAK SE O TOM MAMINKA BAVÍ S TĚTOU MIRKOU, KTERÁ MÁ DVA KLUKY, MOJE BRATRANCE. A TĚTA JÍ ŘÍKALA, AŽ SI UVĚDOMÍ, ŽE SICE TEĎ ONI MAJÍ NA STAROSTI JEN JEDNO DÍTĚ, ALE ŽE TO DÍTĚ, TEDY MĚ, TAKY ODSOUDILI K TOMU, ŽE ONO BUDE MÍT JEDNOU NA KRKU DVA NEMOHOUCÍ STAŘÍKY. MAMINKA PAK S TĚTOU NĚJAKOU DOBU NEMLUVILA. ALE MNĚ PŘIPADÁ, ŽE TĚTA MÁ PRAVDU. JAK JÁ MÁM JEDNOU ZVLÁDNOUT SAMU SE POSTARAT O NĚ OBA, KDYŽ PRO NĚ DVA JE TEĎ NÁROČNĚ STARAT SE O MĚ JEDNU? NENÍ TO FÉR.

A DRUHÁ VĚC: NAŠI NÁS PŘESTĚHOVALI. DONEDÁVNA JSME BYDLELI V PANELÁKU V PRAZE NA JIŽNÍM MĚSTĚ. PODLE MĚ NÁM TAM NIC NECHYBĚLO. ALE NAŠÍ PŘÍŠLI S TÍM, ŽE BYT JE MALÝ, ŽE JE V PRAZE HROZNÉ ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A VŮBEC, A KOUPILI DŮM SE ZAHRADOU KOUSEK OD PRAHY.

MAMINCE JE TO JEDNO, ONA PRACUJE JAKO PŘEKLADATELKA, TAKŽE VĚTŠINU PRÁCE VYŘIZUJE PŘES MAILY, TATÍNKOVI TAKY, PROTOŽE TO MÁ DO PRÁCE AUTEM SKORO STEJNĚ RYCHLE, JAKO KDYŽ DŘÍV JEZDIL METREM A TRAMVAJÍ. ALE ODSKÁKALA JSEM TO JÁ, PROTOŽE ODSUD NEMŮŽU DOJÍŽDĚT DO STARÉ ŠKOLY. TAKŽE JSEM PŘÍŠLA O VŠECHNY KAMARÁDY A KAMARÁDKY, SE KTERÝMI JSEM PĚT LET CHODILA DO TŘÍDY. O TEREZKU, MOU NEJLEPŠÍ KAMARÁDKU, SE KTEROU JSME VŽDYCKY SEDĚLY V JEDNÉ LAVICI, O MIKULÁŠKA, KTERÉMU JSEM DÁVALA OPISOVAT ÚKOLY Z MATIKY, KATKU, DÁŠU... ALE HLAVNĚ ŽE JSEM NA ČISTÉM VZDUCHU, ŽE? DALŠÍ DOSPĚLÁCKÉ SOBECTVÍ. PŘESTOŽE JE TEN DŮM OPRAVDU VELKÝ A JE POROSTLÝ ZELENÍ, O KTERÝCH SI DOSPĚLÁCI MYSLÍ, ŽE JE TO BŘEČTAN NEBO PSÍ VÍNO, ALE ZELENÍ SE JEN TAK TVÁŘÍ, A KDYŽ JE NIKDO NEVIDÍ, POBÍHAJÍ PO OMÍTCE A ŠUSTÍ. A MŮJ POKOJÍČEK JE STEJNĚ VELKÝ JAKO NÁŠ STARÝ OBÝVÁK.

JE ALE JEDNA VĚC, KVŮLI KTERÉ JSEM OCHOTNÁ NAŠIM TO PŘESTĚHOVÁNÍ ODPUSTIT A KTERÁ BY SE NIKDY NESTALA, KDYBYCHOM ZŮSTALI VE STARÉM BYTĚ.

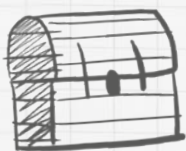
VLASTNĚ DVĚ VĚCI.

S DOMEM JSME KOUPILI KOČKU BARČU. JE ČERNÁ S BÍLÝM BŘÍŠKEM, NÁPRSENKOU A TLAPKAMI A CHOVÁ SE JAKO PRAVÁ DÁMA. DĚLÁ SI, CO CHCE, ALE DĚLÁ TO, JAK TATÍNEK ŘÍKÁ, S NOBLESOU. KOČKY JSOU VŠECHNY TAJEMNÉ A BARČA DVOJNÁSOB, A TO JE

SUPER. KONEČNĚ MÁM JINÉ ZVÍŘE NEŽ ŽELVU PÍŮ, PROTOŽE V PANELÁKU MI NAŠI NIC CHLUPATÉHO DOVOLIT NECHTĚLI. TO JE TA PRVNÍ PRIMA VĚC.

TA DRUHÁ JE, ŽE JSEM NA PŮDĚ VE STARÉ TRUHLE NAŠLA KOUZELNÝ ATLAS. NA PRVNÍ POHLED VYPADÁ JAKO STARÝ ŠKOLNÍ DĚJEPISNÝ ATLAS, ALE HODNĚ STARÝ, PROTOŽE JE VÁZANÝ V KŮŽI A TA KŮŽE JE UŽ DOST OHMATANÁ. NA PRVNÍ STRANĚ JE NAPSÁNO:

Atlant
Historický
od
.....
..
.....
sešřavený

OD KOHO SEŠTAVENÝ, TO NEJDE PŘEČÍST, PROTOŽE JE TAM KAŇKA. NA DALŠÍCH STRÁNKÁCH JSOU MAPY. VĚTŠINOU JSOU TO MAPY EVROPY, ALE NAŠLA JSEM TAM I MAPY JINÝCH SVĚTADÍLŮ. NEJSOU BAREVNÉ JAKO V NORMÁLNÍCH ATLASECH, ALE ZAŽLOUTLÉ A NAKRESLENÉ VYBLEDLÝM HNĚDÝM INKOUSTEM. TAM, KDE JE LES, JE MÍSTO ZELENÉ BARVY SPOUSTA MALÝCH STROMEČKŮ. MĚSTA NEJSOU VYZNAČENÁ KOLEČKEM, ALE OPRAVDU JE TAM NAMALOVANÉ MALÉ MĚSTEČKO, VĚTŠINOU S HRADBAMI A S BRÁNOU, NEBO JENOM HRAD NEBO VESNÍČKA. TAM, KDE MAJÍ BÝT HORY, JSOU NAKRESLENÉ RŮZNĚ VELKÉ KOPEČKY A V MOŘÍCH PLAVOU VELRYBY A RŮZNÉ NESTVŮRY A PLUJÍ PO NICH KORÁBY S PLACHTAMI. NĚKDE JE PRÁZDNÁ PLOCHA A NA NÍ JE NAPSÁNO HIC SUNT LEONES. ZJISTILA JSEM, ŽE TO ZNAMENÁ ZDE JSOU LVI A PSALO SE TO DO MAP NA MÍSTA, KTERÁ JEŠTĚ NEBYLA PROZKOUMANÁ A NIKDO NEVĚDĚL, CO TAM JE. TAKOVÁ UŽ DNESKA ASI NEJSOU, A TO JE ŠKODA.

KDYŽ SÁHNU NA MAPU, PŘENESE MĚ ATLAS DO MINULOSTI.

OPRAVDU.

UŽ SE MI TO STALO NĚKOLIKRÁT.

A MÁM DŮKAZY, PROTOŽE KDYŽ V MINULOSTI NĚCO DOSTANU, VRÁTÍ SE TO SE MNOU K NÁM NA PŮDU. TYHLE SUVENÝRY SI SCHOVÁVÁM DO KRABICE POD POSTELÍ A UŽ TAM MÁM NÁHRDELNÍK OD KARLA IV. A VYŘEZÁVANÝ DRAHOKAM A SANDÁLY Z POMPEJÍ A DALŠÍ VĚCI.

SNAŽILA JSEM SE VYZKOUMAT, JAK ATLAS FUNGUJE. NA NĚCO UŽ JSEM PŘIŠLA. ČÍM DĚLE NECHÁM RUKU NA MAPĚ, TÍM DĚLE JSEM V MINULOSTI. DO MINULOSTI SE DOSTANU VĚDÝCKY OBLEČENÁ TAK JAKO LIDÉ, KTERÍ TAM ŽIJÍ, ALE JAKMILE SE VRÁTÍM NA PŮDU, MÁM NA SOBĚ ZASE SVOJE ŠATY. A V MINULOSTI TAKÉ VĚDÝCKY UMÍM MLUVIT JAZYKEM, KTERÝ SE TAM POUŽÍVÁ.

ZATÍM JSEM NEPŘIŠLA NA TO, JAK SI VYBRAT, KAM DO MINULOSTI SE DOSTAT. VEDU SI PŘEHLEDNOU TABULKU A PÍŠU SI DO NÍ, KTERÁ MAPA MĚ KAM PŘENESLA, ALE JEŠTĚ JSEM Z NÍ NIC NEVYKOUKALA. POŘÁDNĚ MĚ TO ŠTVE. NA DRUHOU STRANU JSEM VĚDÝCKY ZVĚDAVÁ, KDE SE OCITNU. JE TO JAKO ROZBALOVAT DÁRKY POD VÁNOČNÍM STROMEČKEM — KDYŽ ČLOVĚK PŘEDEM NEVÍ, CO V NICH JE, JE TO DALEKO VĚTŠÍ ZÁBAVA.

JO A JEŠTĚ JEDNA VĚC.

JÁ SI FAKT MYSLÍM, ŽE SE MNOU BARČA DO TÉ MINULOSTI CESTUJE. AKORÁT ŽE TAM JE VĚDÝCKY JAKO ČLOVĚK. A VODÍ MĚ ZPÁTKY DO NAŠICH ČASŮ. STRAŠNĚ MOC CHCI ZJISTIT, KDO TA KOČKA VE SKUTEČNOSTI JE A JAKÉ SE MNOU VLASTNĚ MÁ ÚMYSLY. PROTOŽE ONA BEZPOCHYBY NĚJAKÉ MÁ...

Kapitola 1

„Jak ti je, Barborko?“ zeptala se maminka.

Bára otevřela jedno oko. Na králičím bříšku, tedy na hodinách, které měl králík na bříšku, bylo půl třetí. Spala asi hodinu a půl a připadala si jako zmlácená.

„Chrrchrrr,“ odpověděla, což mělo znamenat nic moc, ale kloudnější zvuk ze sebe nedostala. Maminka jí sáhla na čelo.

„Vždyť úplně hoříš! Přinesu ti teploměr.“

Teploměr ukázal třicet osm a půl stupně.

„Opravdu jsi od rána nevylezla z postele?“ zeptala se podezíravě maminka.

Bára zavrtěla hlavou. Nebyla to pravda, ale přiznat, že byla nejen na půdě, ale i ve Skotsku v roce 1692, by bylo čiré bláznovství.

„A co ty moje překlady, jak jsi mi kvůli nim telefonovala? To jsi nešla do pracovny?“

„Ale jen na chvílku,“ bránila se Bára šeptem, protože hlasitěji to nešlo.

„Určitě ses neobula a prochladla jsi od nohou,“ obvinila ji maminka, spočinula okem na jejích bačkorkách a zhrozila se.

„Proboha, Barboro, jak tys už ty bačkory zničila! Vždyť jsi je dostala před prázdninami! To v nich lítáš i po zahradě nebo co?“

Ne, po Petříně v roce 1600, zaškaredila se v duchu Bára. Protože ano, v roce 1600 se ocitla na dvoře Rudolfa II. v civilním, tedy ve svém oblečení, a běhala v bačkorách i po venku a ano, urvalo se jí tam jedno oko. To z toho psího čumáku, ne její vlastní.

„Musíš si těch věcí víc vážit, copak jsme *ročildové*?“ mračila se maminka.

Bára se naštvála. Je jí blbě jako psovi, má horečku a maminka jí hubuje kvůli bačkorám. Má ji litovat, že je nemocná!

„Já chci spát!“ zaskuhrala a přetáhla si peřinu přes hlavu.

„Zítra ráno půjdeme k paní doktorce,“ rozhodla maminka. „Než usneš, vycucej si tu pastilku proti škrábání v krku!“

Bára si tedy poslušně strčila do pusy protiškrábací bonbon, protože byl docela dobrý, a poctivě cucala. Chvillemi se jí zmocňovala dřímota, protože jí fakt nebylo dobře, ale vždycky se jí ubránila, protože vážně nechtěla mít na náhrobku vytesáno „udusila se ve spánku cucavým bonbonem“.

Ráno sice měla jen třicet sedm šest, ale i tak ji maminka donutila, aby se oblékla a nasedla do auta, protože, jak se ukázalo, nikoho za čtvrt roku, co tu bydleli, nenapadlo přehlásit Báru k nějakému doktorovi, který by byl blíž než v Praze, a tak nezbývalo než jet za původní paní doktorkou. Bára musela udělat ááá, paní doktorka jí vrazila špachtli do krku, pak ji píchla do prstu, aby udělala CRP test, nad výsledky pokývala hlavou, předepsala antibiotika, hnusný sprej do krku a nařídila kontrolu za týden.

„Nezapomeň mi odhlásit obědy,“ zasípala Bára na maminku, když se vrátily domů. „A zavolat do školy, že jsem nemocná.“

Protože tohle maminka velmi často neudržela. Možná díky tomu, že Bára nebyvala nemocná, a maminka v tom tak neměla moc praxi.

„Já to radši udělám hned,“ vzdychla maminka a už hledala číslo na paní učitelku Zounarovou.

„Počkej na přestávku,“ poradila jí Bára.

„Kdy zvoní?“

„Deset čtyřicet pět.“

„Je jedenáct.“

„To už je hodina. Tak jedenáct čtyřicet.“

„Zapnu si připomínáček, už musím jet. K obědu si dej do mikrovlnky kuře a brambory, je to v tom zeleném hrnci v ledničce. Ty si zapni taky připomínáček, ve čtyři si musíš vzít antibiotikum. A ne abys zase lezla z postele! A krk si vystříkej po jídle, kdyby sis ho vystříkala před jídlem, je to k ničemu,“ zahrnula ji maminka pokyny.

„Kdy se vrátíš?“

„Dneska pozdě, možná až v šest. Musela jsem si přehodit tu schůzku, abychom stihly ráno paní doktorku. Tatínek ale přijde nejpozději kolem páté, nebudeš tu potmě dlouho sama.“

Jako bych byla mimino, hudrala v duchu Bára, když zalézala do pelechu. I když, uvědomila si, ono se vážně brzo stmívá, vždyť už bude v sobotu Mikuláš, a vážně jsem ještě v tomhle domě nebyla za tmy sama... Kruciš, že mi to maminka říkala! Teď se kvůli tomu snad ještě začnu bát!!!

Když se probudila, králičí hodiny ukazovaly něco po dvanácté. Odšourala se dolů, aby si ohřála oběd. S podepřenou bradou pozorovala, jak se otáčí talíř v mikrovlnce, a přemítala, jestli je lepší promarodit týden v kuse, nebo si to zpestřovat odskoky do minulosti, kam si s sebou, jak měla experimentálně ověřeno, chorobu neodnáší. Spíš z povinnosti, než že by měla hlad, do sebe nasoukala oběd, nastříkala si do krku sprej tak hořký, že ho málem zase vyblinkala, a vrátila se nahoru. Když mījela dveře na půdu, nerozhodně se zastavila.

Zbavit se bolení v krku a horečky bylo docela lákavé.

A tak zmáčkla kliku, a přestože se před maminkou dušovala, že bude vzorně ležet v posteli, vycapkala po dvanácti zaprášených schodech na zaprášenou půdu. V pyžamu.

„Mě to fakt nebaví být nemocná,“ vysvětlila sípavě Barče, která spala stočená do klubíčka na židli.

Barča mohutně zívla, čímž předvedla řadu blyštivě bílých tesáků v celé jejich kráse, a snesla se na podlahu, aby se mohla Báře omotat kolem nohou.

„Ať na tebe nešlápnu,“ odstrčila ji jemně Bára a vyndala z truhly atlas. Položila ho na podlahu a namátkou rozevřela někde v polovině.

„Tady?“ zeptala se Barči.

„Ňrrr!“ ducla do ní Barča hlavou. Mohlo to znamenat *jasně, dobře* *jsi vybrala*, nebo *vždyť je to úplně jedno, hlavně že bude výlet*.

Bára tedy položila ruku na atlas. Půda se zavlnila a zmizela.

Kapitola 2

První věc, kterou si Bára uvědomila, krom toho, že krkabol zůstal na půdě, byl strašný kravál. Druhá, že oslepla.

Vyděsilo ji obojí, ale nakonec se ukázalo, že minimálně ta druhá věc má řešení.

Když si totiž v panice chtěla sáhnout na oči, zabránil jí v tom obrovský slamák s mašlemi velikosti nazobaných holubů, který se jí svezl až na nos. Stačilo tedy tuto modistickou kreaci na hlavě řádně upravit a zrak byl opět v pořádku.

Právě včas, aby uskočila z cesty kočáru, jehož kola rachotící po dlažbě byla jedním ze zdrojů onoho uši drásajícího randálu.

„Pozor, děvenko!“ popadl ji kdosi za paži a strhl ji stranou, protože jak Bára uhýbala jednomu kočáru, dostala se do cesty jinému, který k ní mířil zezadu.

„Musíte se koukat kolem sebe, ne se jenom zajímat o tu parádu, co máte na hlavě!“ chechtal se chlapík, který ji právě zachránil před karambolem. Měl dobrácký obličej, tři dny neholené šedivé strniště, díru místo jedničky vpravo nahoře, skořicový, trochu ušmudlaný kabát, který si koupil nejspíš před takovými dvaceti kily, protože knoflíky na břiše už to zvládaly jen tak tak, a ošuntělý třírohý klobouk s obdobně ošuntělou červeno-modro-bílou kokardou. Prodával tu noviny. Měl je vyrovnané na ohoblovaných prknech položených přes dvě nůše postavené dnem vzhůru.

„Dejte mi jednoho *Francouzského patriota*, *Mišeli*,“ požádal Bárina zachránce elegantně oblečený pán v tmavém proužkovaném kabátě, žlutých pumpkách pod kolena a černém klobouku s velkou sponou. Pečlivě nakadešené vlasy měl napudrované a pod krkem mu kypělo bílé krajkové fiží, jako když se neuhlídá mléko na plotně. I on měl na klobouku kokardu, ale na rozdíl od *Mišela*, který by se podle postavy mohl jmenovat i *Mišelin*, čistotskoucí a nažehlenou.

„Poslední dva kousky, pane *Dyponte*! Schovával jsem vám ho stranou, dnes jste se trochu opozdil,“ švitořil *Mišel* a podával zákazníkovi jeden výtisk.

„*Občane Dyponte*,“ opravil *Mišela* důrazně elegantní pán.

„Já si na to nemůžu zvyknout,“ vzdychl utrápeně *Mišel*. „Celý život je to pane sem, pane tam, ono se to člověku takříkajíc vryje pod kůži. A na stará kolena se učit občane sem, občane tam...“

„Važte si toho, *Mišeli*! Tohle oslovení přece znamená, že žijete v jediné zemi na světě, kde jsou si všichni rovni! Vy i já. Naše postavení určují pouze naše schopnosti a společenská užitečnost, nic jiného,“ poučil *Mišela* občan *Dypont*. Vlastně Michela občan Dupont. Bára uměla francouzsky, takže věděla, jak se ta jména píší. Jen jí přišlo divné, že se ten pán ohání nějakou rovností, přitom se nechává oslovovat občane Duponte, ale tomu prodavači říká křestním jménem, místo aby mu říkal taky občane a příjmením. To moc rovnostářsky nevypadalo. No, možná občan Dupont dělal nějakou společensky užitečnější práci než prodej novin, takže si to mohl dovolit.

„*Francouzský věstník* si nepřejete, občane Duponte?“ dal si Michel záležet, aby pana Duponta – vlastně občana Duponta – oslovil správně. „Dnes jsou tam zajímavé články,“ dodal spiklenecky a podával mu další noviny.

Občan Dupont zavrtěl hlavou, hodil Michelovi do dlaně pár mincí a odcházel.

„Děkuji mnohokrát a krásný den, občane Duponte,“ volal za ním Michel, byť byl zjevně trochu otrávený, že se mu nepodařilo udat i ten Věstník. Věstník se vlastně jmenoval *Gazette nationale de France*, jak si Bára rychle přečetla. Čili *Národní věstník Francie*. Sice postrádal jakékoliv obrázky, alespoň na první straně, ale nepostrádal datum.

Středa 20. března 1793.

Takže Francie sedmnáct set devadesát tři, pomyslela si Bára. No proč ne. Ale škoda, že až devadesát tři. Protože kdyby bylo dřív, mohla by se pokusit navštívit Filipa, vikomta de La Calmette. Tedy pokud by byla schopná dostat se nějak do La Calmette. Zavzpomínali by, jak mu v Schönbrunnu v pětapadesátém aranžovala dostaveníčko s arcivévodkyní Mariannou. Jenže podle všech propočtů Filip umřel už v roce 1776. Smůla.

„Jste v pořádku, slečinko?“ vyrušil ji ze zamyšlení Michel.

„Ano, děkuji,“ ujistila ho rychle.

„Já jen že jste se tak divně koukala, jako jestli jste se už vzpamatovala z toho leknutí.“

„Už jsem v pořádku,“ usmála se Bára a raději od všetečného novináře poodešla stranou.

Stála na mostě, na docela širokém mostě, který byl po obou stranách lemovaný stánky s nejrůznějším zbožím od novin přes koláčky, jablka, bonbony v kornoutech, punčochy, šátky, spony, seříznutá husí brka na psaní či květiny až po kávu rozlévanou z obrovské kovové konvice do hrnečků, které rozhodně nesloužily k jednorázovému použití, a všem to bylo jedno. Prodavači a prodavačky pokřikovali na zákazníky, zákazníci na ně, řvali tu raci, kteří se snažili ukrást bez placení něco k snědku, projížděli tudy koně s jezdci na hřbetě, kočáry, mezi stánky se proháněla psiska, která čas od času někdo kopancem odehnal, a zelináři a dělníci a kdo ví, kdo ještě tu tahali svoje káry. Mezi lidmi se dokonce svižně proplétali nosiči s nosítky, která asi jako levnější formu dopravy volili jednotlivci, když se chtěli někam dostat rychleji, pohodlněji a bez rizika, že šlápnou do koňských koblih, kterých se tu válelo pozhnaně. Nevypadalo to, že by je někdo pravidelně odklízěl.

I když bylo podle sluníčka poledne a všichni měli sedět doma u oběda, lidí tu bylo jak na Václaváku.

Někteří byli oblečení podobně elegantně jako pan Dupont, někteří ještě parádněji, ale ty Bára většinou zahlédla jen za okénky kočárů či nosítek. Prodavači si s módou hlavu moc nedělali, podobně jako Michel, hlavně když bylo co si obléci, ale prodavačky se snažily mít alespoň kabátek z nějaké pěkně barevné látky, nebo si pořídit ozdobný šátek, který se nosil na milion způsobů uvázaný přes ramena, aby zakrýval dekolt. A když si mohly krajkou, stužkou nebo vyšíváním zkrášlit čepce, bez kterého, jak se zdálo, slušná ženská ani nevystřčila nos z domu, tak to udělaly. Většina pánů nosila takové ty pumpky pod kolena, které prostě vypadají legračně, ať si je navlékne kdokoliv, doplněné bílými punčochami. Ale v davu Bára zahlédla i chlapíky, kteří měli normální dlouhé kalhoty. Všichni do jednoho byli odrbaní a záplatovaní a na boso a skoro všichni měli na hlavě takové komické červené čapky jako taťka Šmoula. Báře připadalo, že se na ty okalhotované ostatní dívají trochu podezíravě.

Úplně všichni pánové, ať už měli kalhoty jakékoliv, si někam na oblečení, nejčastěji na klobouk, připevnili červeno-modro-bílou kokardu. Některé dámy ji měly také, ale moc jich nebylo.

Hm, pomyslela si Bára, asi nějaký národní svátek. Možná tu mají něco jako francouzský Den mužů. Proto nosí chlapi ty kokardy.

Přestala si všímat pestrobarevného davu a rozhodla se zjistit, kde je. Ptát se kolemjdoucích by byla nerozvážnost, to by jí také mohlo vynést zavření do nejbližšího blázince, a o to ani v nejmenším nestála.

Když se mezi stánky protlačila k zábradlí, naskytl se jí výhled na řeku plnou malých i větších loďek, přes níž se v dálce klenul další most. Domy na nábrežích byly i tři nebo čtyři patra vysoké a vypadaly docela moderně, nebo to tak Báře aspoň připadalo. Prodrat se k protějšímu zábradlí byl docela adrenalin. Nejenže musela dávat pozor, jestli se zrovna neřítí kůň nebo kočár, ale také se musela obratně vyhýbat všem hromádkám, psím i koňským. Raději si trochu vykasala sukni. Sice ji měla jen tak ke kotníkům, ale koňské koblížky se někdy vršily do poměrně vysokých kopečků.

Jak pozorovala, kam šlape, alespoň zjistila, co má na sobě. Krom onoho rozměrného omašlovaného slamáku to byla bohatě nabíraná sukně, ne vyloženě bílá, spíš něco, čemu by maminka řekla slonová kost, se vzorkem roztomilých růžových poupátek se zelenými lístky. Kus nad spodním okrajem byla sukně přizdobená krajkami v barvě těch poupátek. Nebyly moc široké, ale švadlena je našila ve čtyřech pruzích nad sebe, takže to byl dohromady asi patnáct centimetrů široký pás. Střevíčky s mosaznou přezkou byly v úplně stejné barvě jako ty krajky. Dál byla oblečená do přiléhavého kabátku s úzkými rukávy z růžově a hnědo-fialově proužkované látky. Strižené to bylo tak, aby proužky ležely šikmo. V pase měla uvázanou širokou zelenou stuhu, přesně tak zelenou, jako lístky na sukni. Někdo si dal práci. Nemohl chybět šátek přes ramena, bez kterého by zřejmě ve Francii v roce 1793 vyvolala veřejné pohoršení, z látky jemňoučké jako vílí závoj. Cípy překřížené na prsou se uvazovaly vzadu v pase. Byl to velmi roztomilý *kompletek*, jak by řekla maminka, a Bára byla přesvědčená, že jí to ohromně sluší. O to víc se snažila tu kytičkovanou sukni neucourat v psích a koňských *exkrementech*, tedy bobcích.

Pohled na druhou stranu mostu byl dechberoucí.

Ukázalo se, že most spojuje oba břehy široké řeky s ostrovem, který trůní přímo v jejím prostředku, a že není jediný. Z ostrova na jeden i druhý břeh vedly další mosty, ale jaké mosty! To byly *obytné* mosty! Na obou se tyčily asi čtyřpatrové domy se špičatými střechami. Nebyl

to nějaký slepenec stylem každý pes jiná ves, vypadaly jeden skoro jako druhý. To však nebylo všechno, co Báru ohromilo.

Za těmi domomosty – nebo mostodomy –, prostě mosty s domy, totiž zahlédla povědomé gotické věže s uříznutým vrškem. Nebo s nedostavěným. To nevěděla. Ale rozhodně jim chyběly ty krajkové vysoké špičky, kterými se honosí Chrám svatého Víta. A které, pravda, pocházejí až z 20. století. Ať už to s těmi vršky bylo, jak chtělo, tehle tvar znala.

Takže jsem v Paříži, došlo jí. Protože kde jinde se zároveň mluví francouzsky a zároveň mají gotickou katedrálu s ufiknutými věžemi na ostrově uprostřed řeky?

Propletla se mezi lidmi k místu, kde se z mostu dalo jít na ostrov, a běžela ke katedrále.

Někde tady přeci měl být královský hrad, vybavovala si, když míjela budovy, které rozhodně nepocházely ze středověku. To ho zbouřali nebo co? No, možná jo, tři mušketýři za králem rozhodně nechořdili do nějakého hradu, ale do *Lúvru*. Tedy Louvru. A to je palác. Ne hrad.

Zatímco hrad zřejmě zmizel v propadlišti dějin, katedrála stála na svém místě taková, jakou si ji Bára pamatovala.

Tehdy na ni s Karlem, který nebyl ještě ani markrabětem, natožpak králem nebo císařem, hleděli v podvečer, kdy její průčelí barvily paprsky zapadajícího slunce do zlatých a růžových tónů. Vypadalo to, jako by se všechny chrliče a d'áblíci, jimiž katedrálu vyzdobily generace kameníků, chystaly obživnout. Teď bylo průčelí ve stínu, protože slunce svítilo na katedrálu zezadu.

Bára s ostychem proklouzla dovnitř. Bylo tu jen pár lidí, pokud byla schopná v příšeří rozeznat. Sedla si do nejbližší lavice a vzpomínala, jak se tu Karel modlil a pak ji vypeskoval, že ona se moc nemodlila.

Jak je to dlouho? přemýšlela.

Bylo to taky někdy na jaře. Třináct set třicet. Takže od té doby uběhlo čtyři sta šedesát tři let. Tedy když to počítám normálně, jako v dějepise. Jinak něco přes tři měsíce, když to беру jako že ve svém životě. Protože na tuhle první velkou cestu do minulosti jsem se vydala dva dny před naročkama, takže dvacátého šestého srpna, no a teďka máme začátek prosince. A nebo asi tak tři roky, když započítám, kolik času jsem strávila v minulosti. Cha. Ať mi tohle teda někdo vysvětlí, kolik času mi vlastně uplynulo. Na to by byl i *Ajnštajn* krátký.

Jak se tak Bára rozhlížela po katedrále, zaujala ji jedna z návštěvnic. Respektive její klobouk. Vypadalo to totiž trochu, jako by dáma měla na hlavě šlehačkový dort. Pokud by se dorty dělaly zelené. Což by teoreticky šlo, kdyby se místo šlehačky použil pistáciový krém. A mohla by to být i ňamka. Například pistáciovou zmrzlinu Bára milovala. Ne tolik jako citronovou nebo pomerančovou, ale dost. Klobouk měl širokou měkkou krempu a nazdobený byl spoustou atlasových mašlí. Bára z něj nemohla spustit oči.

Po nějaké chvíli se paní zvedla, takže se ukázalo, že šaty jsou oproti klobouku poměrně střízlivé, perlově šedé se stuhami v barvě klobouku, sebrala z lavice vedle sebe košík zakrytý šátkem a za rázného klapání podpatků, které se v tichu katedrály rozléhalo jako střelba z pistole, zamířila ven. V tu chvíli se z kouta, který tonul ve tmě, vynořili dva muži a vydali se za ní.

Bára se zamračila.

Něco se jí nezdálo.

S námahou se vysoukala z lavice, protože kostelní lavice jsou trochu nepohodlné, a když má člověk širokou nabíranou sukni, dá práci se jak do lavice umístit, tak se z ní zase dostat ven, a po špičkách, aby její podpatky neklapaly, vycupitala z chrámu ven. Před vraty musela chvíli mžourat, protože oči přivyklé tmě se polednímu slunci poněkud bránily, ale jakmile se rozkoukala, rychle zaostřila na dámu v zeleném klobouku. Zrovna dávala almužnu nějaké stařence před kostelem. Ti dva muži, kteří za ní vyšli ven, se opodál nenuceně bavili. Jeden stál zády k zelenému klobouku, druhý ho přes jeho rameno nenápadně sledoval.

Dáma vykročila.

Chlapi ji nechali poodejít a pak se začali zvolna loudat za ní. Teď už si Bára byla jistá, že nejde o náhodu. Bylo jasné, že ji sledují.

Kdyby to bylo ve dvacátém prvním století a doma, Bára by zavolala na sto padesát osmičku a nahlásila by to. Popřípadě, kdyby byla v Paříži, tak na sto dvanáctku. Protože ta funguje asi všude. Jenže neměla mobil, takže nebylo jak zavolat, a byla v osmnáctém století, takže možná nebylo ani komu zavolat, protože kdo ví, jestli už vůbec existovala policie. I když... i když... Když se s rodiči dívala na filmy o Angelice, tak tam policie byla. Taky tam byl Ludvík XIV. No, a když jsem byla v Schönbrunnu, letělo Báře hlavou, tak to bylo v době, kdy ve Francii vládl Ludvík XV., to si dobře pamatuju, a tam jsem byla sedmnáct set padesát pět a teď je sedmnáct set devadesát

tři, takže jestli tu policii nezrušili, tak ji pořád ještě mají, jenže je mi to k ničemu, když tady policajta asi nepoznám.

Nezbylo než se nenápadně courat za těmi dvěma chlapy a neztratit z očí zelený klobouk.

Pokud to Bára mohla odhadnout, mířil zelený klobouk k jednomu z těch odomkovaných mostů, který vedl z ostrova na pravý břeh *Sény*. Protože když jsme v Paříži, tak ta řeka musí být *Séna*. Tedy *Seine*.

Bára pro jistotu sebrala ze země dlažební kostku, která se s několika sestřičkami rozhodla, že ji to na původním místě nebaví, a odkutálela se trochu stranou. Protože by ale mohlo vypadat divně, že se promenáduje s šutrem v ruce, schovala ho do toho záhybu, který vytvářela sukně, když si ji nadzvedávala, aby si do ní nešlápla a aby ji neucourala o špinu na zemi, a nesla ho v zásadě jako v zástěře.

Zelený klobouk kráčel poměrně svižně a očividně neměl vůbec ponětí, že je sledován. Zamířil do úzké uličky mezi domy na mostě, kde byla docela tma, protože domy byly vysoké a sluneční paprsky se sem neměly jak dostat. Bára popoběhla, aby náhodou mezi ni a ty dva chlapy někdo nevlezl a nezakryl jí výhled. Chtěla je předejít a přidat se k té paní, aby ji mohla varovat, ale nestihla to, protože jeden z nich najednou sáhl někam pod kabát.

Báře to bylo jasné.

„Pozoooo!“ zaječela, jako když ji na nože bere. „Paní, pozor, jdou po vás!“

Rychle popadla ten kámen a vši silou ho mrštila po chlapíkovi, který, jak byla naprosto přesvědčená, chtěl právě zpod kabátu vytáhnout zbraň. Trefila ho přesně mezi lopatky. Zařval a klesl na kolena, paní v zeleném klobouku se hbitě otočila, z nevinně vypadajícího košíku vytáhla bambitku a bez míření po pronásledovateli vystřelila.

Bára sebou instinktivně hodila na zem. Její jediné štěstí bylo, že ulička na mostě byla tak úzká, že tudy nejezdily kočáry, takže sebou hodila jenom do *obyčejné* špíny.

Slamák se jí opět svezl až na nos.

„Koukejte se ztratit, darebáci!“ křikla zlostně pronásledovaná paní a vystřelila znovu. Báře se podařilo narovnat si klobouk ve chvíli, kdy paní hodila kouřící pistolí do košíku a zrovna vytahovala druhou.

„Příště budu mířit,“ varovala své pronásledovatele, z nichž jeden skučel bolestí po zásahu kamenem. Popuzeně sledovala, jak utíkají kolem Báry, která se sbírala ze země, a ruku s pistolí nechala klesnout až ve chvíli, kdy se jí ztratili z dohledu.

Kolemjdoucí, kteří se při *incidentu* raději přimáčkli ke zdem, chvatně odcházel, aniž by se zajímali, proč je Bára na zemi a proč se tady vůbec střílelo. Očividně měli strach, aby se do něčeho nezapletli.

Paní vrátila pistoli do košíku a došla k Báře.

„To vy jste na mne volala, drahoušku?“ sklonila se k ní. „Jste v pořádku?“

„Ano,“ kývla Bára. „Volala. Jsem.“

Paní jí podala ruku, aby jí pomohla na nohy, což nebylo vůbec nic jednoduchého, a ví to každý, kdo se někdy chtěl zvednout ze země v dlouhé nabírané sukni podložené několika nabíranými spodničkami. To se prostě nedá do té sukne nešlápnout. Nebyly to, pravda, příliš důstojné okamžiky, ale nakonec se Bára přeci jen *vertikalizovala*, tedy dostala do polohy svislé. Krásnou kytíčkovanou sukni měla odporně uválenou.

„Já jsem je viděla, jak za vámi šli z kostela – teda z katedrály – *Naši Paní*, a byli mi *hodně* podezřelí,“ vysvětlovala, „ale nebyli tu policajti, tak jsem si vzala pro jistotu kámen a běžela jsem za vámi, abych vás varovala, ale nestačila jsem to.“

„Naopak, drahoušku, myslím, že jste mne varovala právě včas,“ řekla paní. „Jsem vám velmi zavazaná. Policie? Myslíte národní gardu? Ti by stejně nechali ty vrahy běžet.“

„Vy víte, že jsou to vrahové?“ užasla Bára.

„To je přece samozřejmé. Zloději by si za bílého dne na tak rušném místě krást netroufli. Tyhle ničemy někdo poslal. Někdo vlivný, komu jsem trnem v oku. A já moc dobře vím, kdo!“ durdila se paní, až se jí stuhly na klobouku třásly. „To byl určitě buď *Laklos* nebo Filip Rovnost!“

„Tak... tak byste to snad měla někde nahlásit, když víte, kdo za tím je,“ soudila Bára.

„To by bylo zcela zbytečné,“ byla skálopevně přesvědčena ona dáma. „Jakmile by se zjistilo, kdo za tím je, všichni by dali ruce pryč. Ale já to těm neřádům vrátím jinak. Pero je mocnější než meč! To si za rámeček nedají!“

Bára měla pocit, že ta kurážná dáma nejenže neutrpěla žádný duševní otřes, ale že se přímo pomstychtivě těší, jak si to s těmi, kdo na ni poslali námezdné vrahy, bude vyřizovat.

„Ale vaše šaty...!“ zhrozila se paní v zeleném klobouku, protože teprve teď zaznamenala škody napáchané na Bářině oblečení. „To se musí vyčistit. A musím se vám také nějak odvděčit za to, že jste mi

zachránila život. V dnešní době se každý raději stará jen o sebe – však jste viděla, jak všichni dělali, že se jich to netýká. Kdybych volala o pomoc, nedovolám se! To je nějaká občanská uvědomělost? Hanba a zbabělost nehodná Francouzské republiky to je! Co bych pro vás mohla udělat? Pozvat vás třeba do té vyhlášené kavárny *Čínské lázně*? Ale to je málo za to, jakou službu jste mi prokázala, občanko... občanko..."

„Barbora Holečková,“ udělala vzorné pukrle Bára, což paní v zeleném klobouku příliš neocenila. „Nebo *Babet*,“ vzpomněla si, jak jí říkali ve francouzských koloniích.

„Barbora Oles-kova?“ pokusila se paní zopakovat jméno, ale jako správná Francouzka ztroskotala na *h*.

„Holečková,“ opravila ji Bára.

„Těžko se to vyslovuje,“ přiznala paní. „*Babet* je lepší.“

Bára se nebránila. *Babet* se jí líbilo. Bylo to takové... takové francouzské a Bára měla francouzštinu ráda. Francouzsky se to psalo Babette, a to taky vypadalo hezky.

„Pojďte, půjdeme odsud,“ vzala paní Báru pod paží a odváděla ji pryč od místa činu. „Kde jste, drahoušku, přišla k tak nezvyklému příjmení? Nejste z Bretaně?“

„Ne, já jsem z Prahy,“ přiznala Bára pravdu, protože Praha je od Paříže bezpečně daleko.

„To ale není francouzské město,“ zamračila se paní, nebo vlastně asi občanka, jak usilovně přemýšlela, „ale je mi to povědomé, už jsem to slyšela. Není to někde poblíž Antverp?“

Bára zavrtěla hlavou. Ne že by tušila, kde leží Antverpy. Dala by ovšem ruku do ohně za to, že neleží blízko Prahy. Určitě ani ve Středočeském kraji nebo na Jablonecku. Pravděpodobně neleží vůbec v České republice.

„To je v Českém království,“ napověděla.

„V Českém království?“ užasla paní.

„Ano.“

„Ale... ale Českému království vládne císař František!“ ztišila paní hlas, aby je kolemjdoucí neslyšeli, a řekla to tónem, jako kdyby Českému království vládl sériový vrah specializovaný na rdušení bezbranných stařenek.

Bára si vůbec nebyla jistá, kdo v roce 1793 vládne v Českém království. Matně si pamatovala, že Marie Terezie zemřela 1780, protože to bylo kulaté datum a protože si to hledala do *Cestovního deníku*

časem a prostorem. Ale po ní přece vládl Josef...? Raději nic neříkala. Její nechápavý kukuč, protože opravdu netušila, co je špatného na tom, kdo zrovna vládne, ovšem dámě se zeleným kloboukem neunikl.

„S Rakouskem jsme přeci už rok ve válce!“

Bára raději mlčela dál, protože měla velmi nepříjemný pocit, že se zrovna dostala do situace, kdy platí varování, že cokoliv řeknete, může být použito proti vám.

„Tak jak jste se sem dostala?“

A mám průsvih, usoudila Bára a obratem nastartovala záložní krizový program, aby dokázala vychrlit velmi věrohodnou historku, vysvětlující, jak se ocitla sama uprostřed jarní Paříže, když je Francie zmítaná válkou s její domovinou. Tedy ne že by to, co zatím viděla, vypadalo, že se nějak zmítá. Kdyby jí ta paní netvrdila, že je válka, sama by na to nepřišla.

„S tatínkem,“ řekla, aby získala trochu času, i za cenu toho, že bude vypadat poněkud *subnormně*. Tohle slovo nedávno odposlouchala od maminky, která se v nakladatelství nepohodla kvůli termínům a pak o jedné paní říkala, že je subnormní, což, jak Bára pochopila, znamenalo, že nesplňuje normu pro inteligentního člověka, takže je prostě blbá. Ale zní to dost nóbl a Bára se rozhodla, že to bude používat. Zvláště na Jílka, protože Jílek je vážně subnormní pabl.

„Jak se sem tedy dostal váš otec?“

Krizový program našťěstí neselhal.

„No, ona totiž maminka byla Francouzka, než umřela. Tedy ona byla Francouzka i po smrti, ale chtěla jsem říct, že prostě byla Francouzka a umřela,“ koktala Bára. Záměrně, protože potřebovala ještě trochu času, aby si urovnala myšlenky. V duchu se mamince omluvila, že ji pohřbila, ale jednak to potřebovala do scénáře a jednak to mohlo vzbudit útrpnost, a to se vždycky hodí.

„Vy jste ztratila matku, ubohé dítě?“ zatvářila se paní přesoucítě. Už chybělo jen to, aby ji štípla do tváří a udělala na ni *budliky budliky*. Bára kývla a usoudila, že chvilka mlčení doprovázená zuřivým mrkáním bude dobrý tah, protože to bude vypadat, jako že zahání slzy, a zelený klobouk tím dojme ještě trochu víc.

„To je mi moc líto. Je to už dlouho?“

„Právě že moc ne,“ tvrdila Bára. „Tatínek psal babičce a dědečkovi, maminčiným rodičům, co se stalo, a oni zase psali jemu, že by mě rádi viděli, protože mě vlastně ještě nikdy neviděli, on totiž tatínek

obchoduje s látkami a s maminkou se seznámil ve Francii a vzali se a pak celou dobu žili v Praze a do Francie nejezdili, protože je to daleko. No, ale když maminka umřela, tak mě chtěli vidět.“

„Proto mluvíte tak skvěle francouzsky, i když jste cizinka. Naučila jste se to od maminky.“

Bára kývla a pro jistotu na chvíli nasadila výraz *ještěslovo-abudubřet*.

„Váš otec je velmi obětavý, že se v takovéhle době vydal splnit přání rodičů vaší matky,“ soudila dáma.

Bára neodporovala.

„A kde je?“

„To je právě to,“ zatvářila se Bára tuze utrápeně. „Já jsem se ztratila.“

„Kde jste otce viděla naposledy?“

„V hospodě.“

„V hospodě?!“

„Nebo... v hostinci? V hotelu? No prostě jak jsme tam byli ubytováni. My jsme tu spali asi jenom dvě noci, protože tatínek chtěl co nejdřív pokračovat dál na jih, babička s dědečkem totiž bydlí až v *Langedoku*.“ Ten *Langedok*, tedy vlastně Languedoc, si Bára nevycucala z prstu. Z Languedocu pocházel vikomt Filip. Tak to prostě použila, protože když se jakákoliv báchorka okoření dostatečným množstvím detailů, které nejsou úplně vymyšlené, působí mnohem věrohodněji.

„To je z Paříže lán cesty,“ poznamenala paní občanka, která se rozhodně lépe orientovala v zeměpise Francie než zbytku Evropy.

„Jenže já jsem straaašně moc chtěla vidět Paříž,“ přiznala se Bára. „Už jsem o ní od maminky tolik slyšela... Tak jsem prosila a prosila, až tatínek kývl. On totiž za námi do té hospody – do hostince – přišel tatínkův přítel pan *Furnijé*, on je taky obchodník a taky jede do Languedocu, ale až asi za dva týdny.“

„U nás se říká občan, ne pan,“ opravila ji paní občanka.

„Aha. Tak občan,“ přistoupila Bára na bizarní oslovení. To je jako... no jo, to je jako když se za komunistů oslovovali soudruhu a soudružko, napadlo ji. Dost často o tom od rodičů i od baby jizerské slyšela. A že prý byl někde v nějakém táboře nucených prací za komunistů zavřený taky jeden pan hrabě a dozorcí moc nevěděli, jak ho oslovovat, tak mu říkali soudruhu hrabě.

„Jenomže tatínek se tak dlouho zdržet nemohl, on má ještě cestou nějaké obchody a zařizování, to já přesně nevím co. A tak pana

